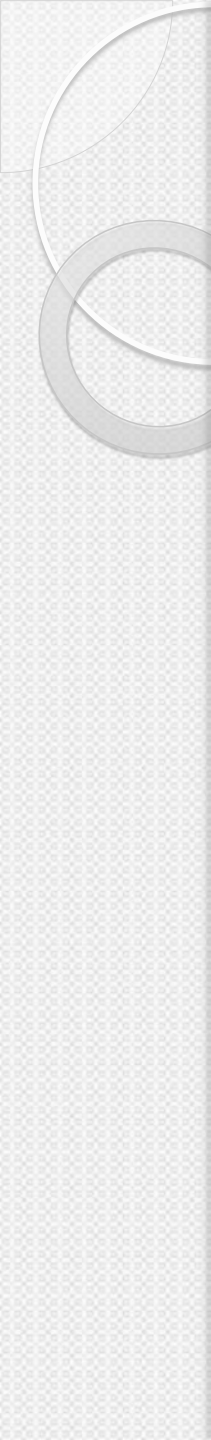

OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE V NEUROLOGII

OP u bolesti hlavy

PhDr. Karolína Stuchlíková, PhD.
2020/2021

-
- Nespecifický signál lokální nebo vzdálené poruchy funkce organismu.
 - Nepříjemné, intenzivní vnímání pocitů lokalizované na hlavě a v hlavě různého charakteru, intenzity a trvání.
 - Provází celou řadu chorob a patologických procesů.
 - Druhý nejčastější důvod návštěvy lékaře.

Mezinárodní klasifikace – dělení dle příčin

Primární

neznámý organický podklad

Sekundární

X známý organický podklad

Primární

- **Migréna.**
- **Tenzní bolest hlavy.**
- **Cluster headache.**
- **Jiné bolesti hlavy** – idiopatická píchavá bolest – chlad, kašel, námaha, sexuální aktivita aj.....

Sekundární

- bolest hlavy **při úrazy hlavy a krku;**
- bolest hlavy **při onemocnění cév hlavy a krku;**
- bolest hlavy **při intrakraniálních nevaskulárních o.;**
- bolest hlavy **způsobená cizí látkou nebo vynechání;**
- bolest hlavy **při infekci;**
- bolest hlavy **při poruchách homeostázy;**
- bolest hlavy **při poruchách homeostázy;**
- bolest hlavy **při poruchách metabolismu – DM, ↓ O₂;**
- bolest hlavy **při psychiatrickém onemocnění;**
- bolest hlavy **při on. Krku, očí, nosu, zubů...**
- **kraniální neuralgie a centrální příčiny bolesti tváře aj.**

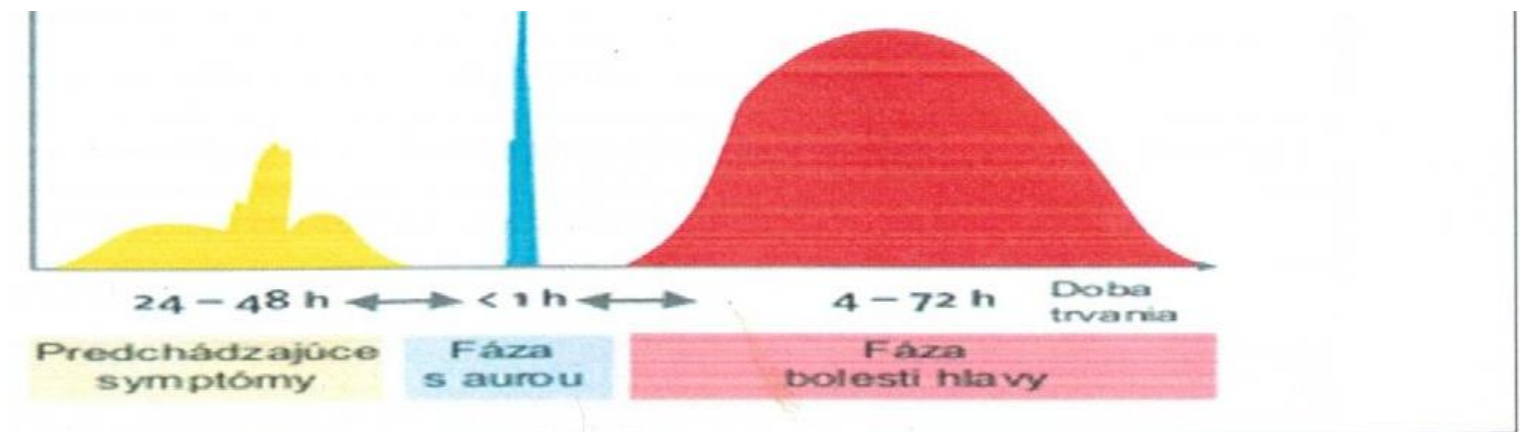
Diagnostika

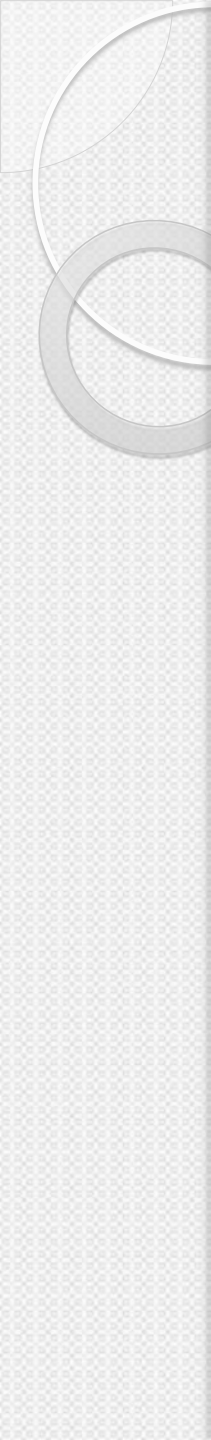
- Anamnéza.
- Fyzikální vyšetření.
- Neurologické vyšetření.
- Zobrazovací metody.
- Pátrat po příčině – sono, jícnové echo, ekg, odběry biologického materiálu apod.

Migréna

Záchvatovité jednostranné bolesti hlavy s **prodromy** a **aurou** – hodiny až dny.

1. Fáze prodromální + aura.
2. Fáze bolesti.
3. Fáze postdromální - únava, nechůť, poruchy koncentrace.

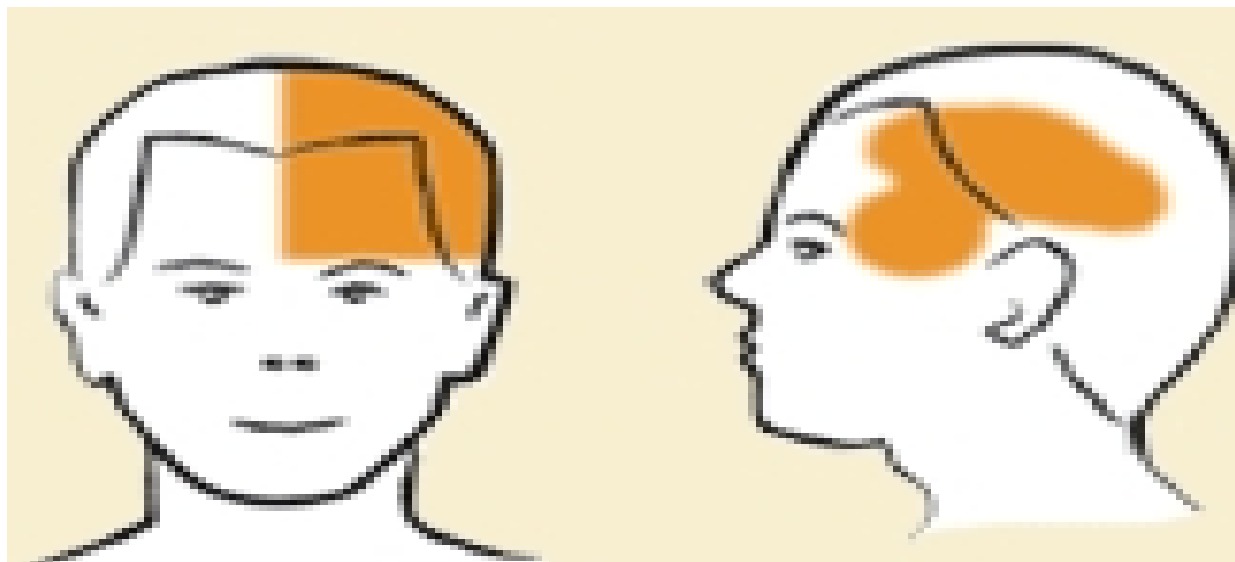
Prodrom – deprese, vlčí hlad na sladké, podrážděnost, pokles koncentrace, děsivé sny, častější močení.

Aura – vazospasmus, výpadek zorného pole, hvězdičky, trpnutí končetin, mraenčení končetin, dysartrie, pocit dezorientace aj.

Aura = **jeden nebo soubor příznaků.**

Charakteristika bolesti

- Velká intenzita
- pulzující charakter;
- lokalizace na jedné straně hlavy (spánek, oko...);
- výrazné zhoršování při běžné fyzické aktivitě;

Doprovodné příznaky

- Nauzea;
- zvracení;
- přecitlivělost na světlo;
- přecitlivělost na hluk.

Typy migrén

- S aurou;
- bez aury;
- bazilární;
- menstruační;
- hemiplegická.

MIGRÉNA – DIAGNOSTICKÁ SCHÉMA

Dokážete presnejšie popísať aká je bolesť hlavy?

- 1 ▶ Je prevažne jednostranná?
- 2 ▶ Je pulzujúceho charakteru?
- 3 ▶ Je sprevádzaná nevoľnosťou, zvracaním?
- 4 ▶ Je sprevádzaná precitlivosťou na svetlo, zvuky, pachy?
- 5 ▶ Zhoršuje sa telesnou námahou?
- 6 ▶ Nemôžete pre bolesť robiť bežné denné aktivity?

Ak ste odpovedali aspoň na tri otázky áno, je pravdepodobné, že trpíte migrénou.

Faktory vyvolávající migrénu

- Stres, citové problémy v rodině, v práci, změna zaměstnání, úzkost, choroba.
- Poruchy spánkového režimu.
- Podmínky prostředí – světlo, pachy, počasí....
- Změna hladiny hormonu.
- Vrozená predispozice.
- Pohlaví + věk.

Provokující faktory

- **Vůně, pachy** – cigaretový dým, výfukové plyny, **parfémy**, deodoranty, **povětrnostní** podmínky.

- **Potraviny**

Maso – salámy, játra, párky, solené ryby..

Mléčné výrobky – kyselá smetana, sýry s plísní...

Polévky – instantní – obsah glutamanu.

Ovoce – větší množství avokáda, rozinek....

Cukrovinky – **čokoláda**.

Jiné – droždí, **koření!**.....

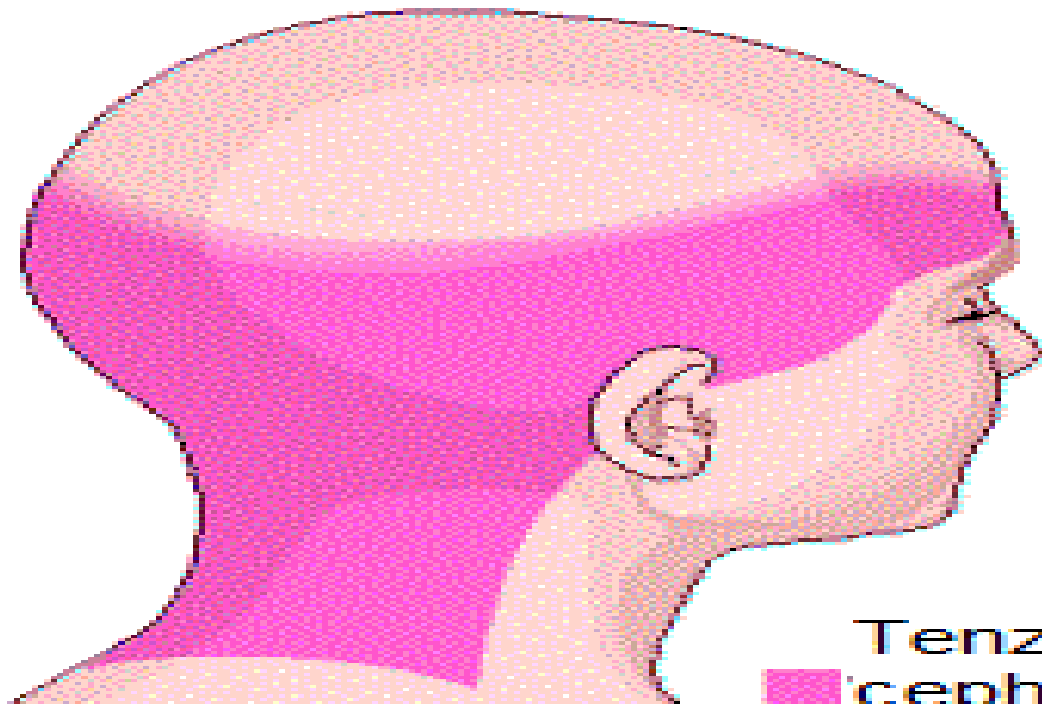
- **Nápoje** – pivo, víno, whisky....
- **Kofein** – nadměrná konzumace X při vynechání!!!

Ošetřovatelská péče

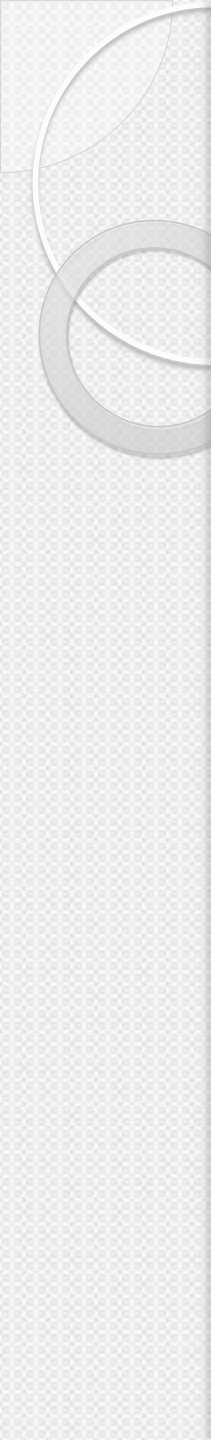
- Úlevová poloha.
- Zabránit hluku, světlo, udržovat stálou teplotu.
- Studený obklad.
- Doporučit alternativní způsoby léčby.
- Včasná aplikace analgetik!!!
- Deník bolesti.
- Edukovat o prodromech a stádiích migrény, provokujících faktorech, životním režim a jiné.
- Změna životního stylu – eliminace stresu, spánek , stravovací režim.

Tenzní bolest hlavy

- Zvýšená tenze v okolí svalů krční páteře a svaly, které mají úpony na lebce.
- Dokonce u některých pacientů je bolest hlavy přítomna i při normálním napětí těchto svalů.
- **Nejčastější** typ bolesti hlavy.
- **Příznaky: pocit svírání (obruč); tlak, jakoby hlava měla explodovat; přecitlivělost při česání, ztuhlost šíjových svalů.**

Tenzní
■ cephalea

-
- Trvá hodiny až dny.
 - Chronická tenzní bolest hlavy – **více než 180 dní v roce!!!**
 - **Pozor na chronický abúzus alkoholu!**

Cluster headache

- **Nejhorší bolest hlavy!!!**
- Jednostranná.
- Trvá dvě hodiny.
- Příčina není zcela objasněna. Účast histaminu?
- Začíná v noci = „**budíková bolest hlavy**“.
- Silné bolesti, šlehavého charakteru.
- **Lokalizace – okolí oka, zarudnutí oka, otok nosní sliznice, výtok z nosu, pacient „běhá po místnosti“**
- Několik dní v roce (jaro x podzim)

- První pomoc = **inhalace – kyslík!!!**
- **Léčba** – O₂, Sumatriptan, až kortikoidy

Migréna
Cluster headache

Léčba bolestí hlavy

Medikamentózní

- **U migrény** – preventivně antimigrenotika – cílem je snížit frekvenci záchvatů, akutní antimigrenotika – tlumí probíhající záchvat, těžké záchvaty – triptany.
- **Tenzní bolest** – nesteroidní antiflogistika + analgetika.
- **Cluster headache** – inhalace 100% O₂.
- **Chronická denní bolest** – vynechání nadměrného užívání léků – abstinenční příznaky – anxiolytika, antidepressiva – **vhodná psychoterapie.**

Prevence – důležitá!

- Dostatečný odpočinek.
- Pravidelný spánkový rytmus.
- Vynechání alkoholu a kouření.
- Snížit spotřebu živočišných bílkovin a tuků.
- Psychické a fyzické uvolnění.
- Psychoterapie, relaxační cvičení, akupunktura, výživa, homeoterapie...

Fyzioterapie

Pravidelné cvičení, procházky, plavání, jízda na kole, masáže a jiné.

Hydroterapie

Teplá koupel, střídání teplé a studené vody, teplé obklady, masáže a jiné.

Psychoterapie

Relaxační cvičení.

Odpočinek – ticho, tma v místnosti a jiné.

Doporučený diagnostický a léčebný postup pro všeobecné praktické lékaře, 2010.

Ošetrovatelský problém – dg.

- Únava.
- Bolest.
- Nauzea.
- Zvracení.
- Zácpa.
- Zhoršené vylučování moči.
- Omezená pohyblivost.
- Narušený spánek.
- Změněný objem tekutin.
- Narušená komunikace.
- Nedostatek vědomostí.
- Bezmocnost.
- Jiné.

Děkuji za pozornost

